

ใบสมัครเพื่อเสนอบทความในงานการประชุม

THAILAND QUALITY CONFERENCE & The 19th Symposium on TQM-Best Practices in Thailand

ประเภทการสมัคร TQM-Best Practices

ประเภทองค์กร หน่วยงานด้านการศึกษา

ชื่อเรื่องนำเสนอ การจัดการองค์ความรู้เรื่อง “เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (egg yolk emulsion) เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์”

เป็น “วิธีปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม” ของกระบวนการในหมวด 4. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้

ชื่อหน่วยงาน คณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

ที่อยู่ 59/4 หมู่ที่ 1 ตำบลเชียงเครือ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

โทรศัพท์ 042-725036 โทรสาร 042-725037

เว็บไซต์ <http://fna.csc.ku.ac.th/main/>

ชื่อผู้เขียน (ผู้นำเสนอ) นางสาวเสาวคนธ์ ต่วนเทศ ตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ

โทรศัพท์ 089-8439890 โทรสาร 042-725037

มือถือ 089-8439890 อีเมล sowvakon_foodtech@hotmail.com

สรุปจุดที่เป็น “วิธีปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยม”

1) การจัดการองค์ความรู้เรื่อง “เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (egg yolk emulsion) เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์” เป็นกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นต้นแบบให้กับนักวิทยาศาสตร์ และสายสนับสนุนของคณะฯ ที่ได้พัฒนางานวิจัยจากงานประจำ ซึ่งเมื่อได้ผลการวิจัยออกมาแล้วสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ให้กับนิสิต หรือบุคลากรสายงานเดียวกันเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ นำมาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างไม่รู้จบ

2) การจัดการองค์ความรู้เรื่อง “เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (egg yolk emulsion) เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์” ได้ทำเป็นประจำในทุกๆ ทอม และเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่แฝงอยู่ในงานประจำที่ทำ ซึ่งเมื่อถ่ายทอดองค์ความรู้แล้ว ผู้ได้รับการถ่ายทอดสามารถนำองค์ความรู้ไปทำงานทั้งโครงการ, การเตรียมปฏิบัติการ การทำงานวิจัย และนอกจากนี้ยังได้แนวความคิดการทำงานวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในงานประจำที่ทำที่ช่วยลดงบประมาณในการสั่งซื้อสารเคมีจากต่างประเทศ

ประสิทธิผล

การจัดการองค์ความรู้เรื่อง “เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (egg yolk emulsion) เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์” มีประโยชน์ในการพัฒนา คน งาน ทรัพยากร และองค์กร ตามหลัก 4Ps ดังนี้

1. การพัฒนาคน (People)

องค์ความรู้ดังกล่าวได้มาจากการพัฒนางานประจำผ่านการทำวิจัย ซึ่งเป็นการพัฒนาแนวคิดทางการทำงานวิจัยให้กับนักวิทยาศาสตร์ โดยนำปัญหาที่พบในงานประจำมาแก้ไข เมื่อสามารถแก้ไขปัญหาได้แล้ว ทำให้สามารถลดงบประมาณให้กับองค์กรได้ และยังเป็น การเพิ่มศักยภาพของนักวิทยาศาสตร์ให้มีทักษะการถ่ายทอด โดยการนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดให้กับนิสิต, บุคลากรต่างคณะฯ, นิสิตต่างวิทยาเขต, การประชุมวิชาการ ระดับชาติ และโครงการ

ประกวดต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนถึงปัจจุบันมีสถิติการถ่ายทอดองค์ความรู้จำนวน 107 ครั้ง และมีผู้ได้รับองค์ความรู้มากกว่า 600 คน

นอกจากนี้สตีงยังได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยแล้ว สตีงยังได้รับแนวคิดในการลดงบประมาณให้กับหน่วยงานที่จะออกไปทำงานในอนาคต

2. การพัฒนาระบบการทำงาน (Process)

เป็นการพัฒนากระบวนการทำงาน ดังนี้

1) ลดงบประมาณในการจัดซื้อ Egg yolk emulsion ไปได้ปีการศึกษาละ 27,192 บาท หรือจาก 33% เหลือเพียง 0.9% ของค่าใช้จ่ายรายวิชาทั้งหมดซึ่งงบประมาณที่ลดลงดังกล่าวได้นำไปจัดซื้อวัสดุเครื่องแก้วและอาหารเลี้ยงเชื้อชั้นสูงที่ทันสมัยให้สตีงได้รับความรู้สูงสุด

2) เมื่อสามารถลดงบประมาณได้แล้วจึงนำไปจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องแก้วให้มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการส่งผลให้คะแนนความพึงพอใจของสตีง ด้านความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยาเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2554, 2555 และ 2556 ซึ่งมีระดับคะแนนความพึงพอใจที่ 3.45, 3.42 และ 3.46 ตามลำดับ (อยู่ในระดับปานกลาง) เป็น 4.01 และ 4.22 (ปีการศึกษา 2557 และ 2558 ซึ่งอยู่ในระดับดี) และเมื่อจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องแก้วอย่างเพียงพอแล้ว จึงคืนงบประมาณส่วนนี้ให้ทางคณะฯ นำไปบริการจัดการในส่วนที่จำเป็นมากกว่าต่อไป

3) ลดขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างที่ยุ่งยาก ไม่ต้องทำเรื่องจัดซื้อจัดจ้างตามระบบราชการ

4) ลดขั้นตอนการขนส่งจากต่างประเทศที่ต้องควบคุมอุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียสตลอดเวลาและในการเตรียมใช้ได้เองยังทำให้คุณภาพของอาหารเลี้ยงเชื้อดีขึ้น

3. การพัฒนาทรัพยากรให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ (Product)

คณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตรมีฟาร์มไก่ไข่ ซึ่งไข่ไก่สดที่ขายได้หน้าฟาร์มไม่เกินฟองละ 4 บาท แต่เมื่อนำมาพัฒนาให้เป็นสารอิมัลชันไข่แดงที่มีมูลค่าเพิ่มสูงกว่า และสามารถลดงบประมาณในการสั่งซื้อจากต่างประเทศได้ถึงปีการศึกษาละ 27,192 บาท

ด้านการพัฒนาผลงานเพื่อการเป็นนวัตกรรม เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (Egg yolk emulsion) ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดงที่ผสม tellurite (Egg yolk tellurite emulsion) ซึ่งใช้ทดสอบการสร้างเอนไซม์แลคซิทิเนสของเชื้อ *Staphylococcus aureus* ซึ่งเป็นเชื้อแบคทีเรียก่อโรคในอาหารอีกชนิดหนึ่ง ขณะนี้ได้ทำการทดลองไปแล้ว 80% นอกจากนี้กำลังทดลองหาสภาวะการเก็บรักษาสารอิมัลชันไข่แดง (Egg yolk emulsion) ให้สามารถเก็บรักษาได้เป็นระยะเวลาอันยาวนาน และสามารถทำขายให้กับหน่วยงานอื่นๆ ได้ในราคาที่ถูกกว่าการสั่งซื้อจากต่างประเทศ

นอกจากนี้ยังทำการเก็บรักษาองค์ความรู้อย่างเป็นระบบโดยการจัดทำคู่มือ และวิดีโอที่อัปโหลดลง Youtube ซึ่งทำให้องค์ความรู้ไม่สูญหายและสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ง่ายเมื่อต้องการ

4. การพัฒนาศักยภาพองค์กร (Performance)

กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ครั้งนี้เป็นต้นแบบให้กับนักวิทยาศาสตร์ และสายสนับสนุนของคณะฯ ที่ได้พัฒนางานวิจัยจากงานประจำ ซึ่งเมื่อได้ผลการวิจัยออกมาแล้วสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ให้กับสตีง หรือบุคลากรสายงานเดียวกันเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ นำมาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างไม่รู้จัก

นอกจากนี้จากการพัฒนาเทคนิคดังกล่าวทำให้สามารถลดงบประมาณให้กับคณะฯ ได้ปีการศึกษาละ 27,192 บาท ซึ่งคณะฯ ได้นำไปบริหารจัดการในส่วนอื่นๆ ที่จำเป็นมากกว่าต่อไป

การอนุญาตให้มูลนิธิฯ จัดให้ผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม “Best-Practices” ขององค์กรผู้สมัครนี้ได้

[✓] อนุญาต

การอนุญาตให้มูลนิธิฯ บันทึกวีดิโอผลงานระหว่างที่นำเสนอในวันการจัดงานขององค์กรผู้สมัครนี้ได้

[✓] อนุญาต

บทคัดย่อ

การจัดการองค์ความรู้เรื่อง

“เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (egg yolk emulsion) เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์”

คณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร

ประวัติและความเป็นมาโดยย่อ :

องค์ความรู้เรื่อง “เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (Egg yolk emulsion) เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์” ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการประกวดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยใช้หลัก Research from Routine ของคณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตรซึ่งเปิดโอกาสให้สายสนับสนุนและช่วยวิชาการของคณะได้พัฒนางานวิจัยจากงานประจำที่ทำในทุกๆวันเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆสามารถถ่ายทอดให้กับนิสิต และสามารถลดงบประมาณในการเตรียมปฏิบัติการได้

เมื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อสารเคมี อาหารเลี้ยงเชื้อ และส่วนประกอบอาหารเลี้ยงเชื้อต่างๆแล้วพบว่าการจัดซื้อ Egg yolk emulsion นั้นใช้งบประมาณคิดเป็น 33% ของงบประมาณทั้งหมดของรายวิชาจุลชีววิทยาอาหารและจุลชีววิทยาผลิตภัณฑ์อาหาร นอกจากนี้ผลการสำรวจความพึงพอใจการใช้ห้องปฏิบัติการด้านความพอเพียงของวัสดุอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยา ในปีการศึกษา 2554, 2555 และ 2556 พบว่ามีระดับคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยที่ 3.45, 3.42 และ 3.46 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางและมักมีข้อเสนอแนะว่าอุปกรณ์เครื่องแก้วไม่เพียงพอ จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะช่วยลดงบประมาณดังกล่าว และนำงบประมาณที่ประหยัดได้มาจัดซื้อวัสดุ เครื่องแก้ว และอาหารเลี้ยงเชื้อชั้นสูงที่ทันสมัยให้ นิสิตได้ใช้ในการทำปฏิบัติการ

Egg yolk Emulsion เป็นส่วนประกอบที่ใช้เติมในอาหารเลี้ยงเชื้อที่ต้องการศึกษาการสร้างเอนไซม์ lecithinase ของเชื้อแบคทีเรียก่อโรคในอาหารบางชนิด ซึ่งเตรียมมาจากไข่แดงของไข่ไก่หรือไข่เป็ดผสมกับน้ำเกลือในอัตราส่วน 1:1 โดยทุกขั้นตอนจะต้องทำในสภาวะปลอดเชื้อ ซึ่งเทคนิคการแยกไข่แดงออกจากไข่ขาวในสภาวะที่ปลอดเชื้อทำได้หลายวิธี ทั้งนี้ต้องใช้เทคนิคและความชำนาญของผู้ปฏิบัติงาน ในการเตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อในปฏิบัติการจุลชีววิทยาอาหาร และปฏิบัติการจุลชีววิทยาของผลิตภัณฑ์อาหารจะต้องใช้ส่วนประกอบจาก Egg yolk emulsion จำนวน 3 ปฏิบัติการต่อภาคการศึกษา ซึ่งคิดเป็น 6 ปฏิบัติการต่อปีการศึกษาในแต่ละภาคการศึกษาต้องเตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อที่มีส่วนประกอบของ Egg yolk emulsion เป็นจำนวนมาก

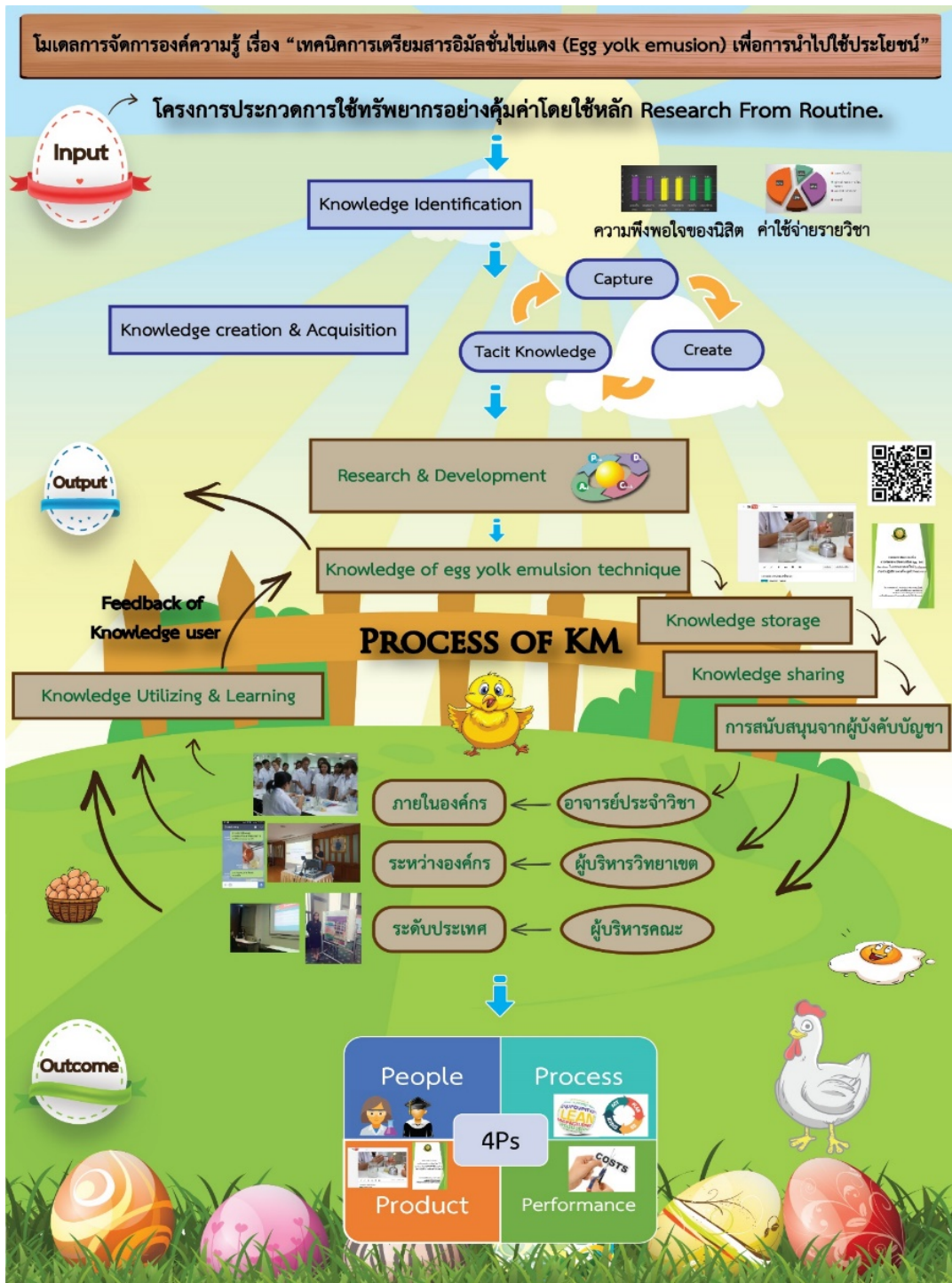
จากปัญหาดังกล่าวจึงนำมาสู่การทำงานวิจัยตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหางานประจำ ซึ่งเมื่อได้ผลการวิจัยและได้ทดลองใช้แล้ว จึงเข้าสู่กระบวนการจัดการองค์ความรู้เพื่อให้องค์ความรู้นั้นไม่สูญหาย ตามกระบวนการของ Knowledge management สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ให้กับนิสิต หรือบุคลากรสายงานเดียวกันเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ นำมาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างไม่รู้จบ

วัตถุประสงค์ของการจัดการองค์ความรู้

1. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่อง “เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (egg yolk emulsion)” ให้กับนิสิตในรายวิชาจุลชีววิทยาอาหาร, จุลชีววิทยาของผลิตภัณฑ์อาหาร และเทคนิคการวิจัย สู่การนำไปใช้ประโยชน์
2. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่อง “เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (egg yolk emulsion)” ให้กับนิสิตและบุคลากรภายนอกคณะฯ

3. เพื่อจัดเก็บองค์ความรู้อย่างเป็นระบบในรูปแบบคู่มือ และวิดีโอบน you tube เพื่อให้นิสิตและผู้ที่สนใจนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สำคัญ

1. Input : ทีมของงาน

องค์ความรู้เรื่อง “เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (Egg yolk emulsion) เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์” ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการประกวดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยใช้หลัก Research from Routine ของคณะทรัพยากร ธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งคณะฯ มีเป้าหมายในการลดงบประมาณในการสั่งซื้อสารเคมีและวัสดุ

ประกอบการเรียนการสอน โดยให้สายสนับสนุนและช่วยวิชาการของคณะได้พัฒนางานวิจัยจากงานประจำที่ทำในทุกๆ วันเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ สามารถถ่ายทอดให้กับนิสิต และสามารถลงงบประมาณในการเตรียมปฏิบัติการได้

2. Knowledge Identification

จากความต้องการของหน่วยงานที่ต้องการให้แต่ละห้องปฏิบัติการลดการใช้ทรัพยากร จึงนำมาสู่การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายรายวิชา ซึ่งในการเตรียมปฏิบัติการรายวิชาทางด้านจุลชีววิทยานั้น เมื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อสารเคมี อาหารเลี้ยงเชื้อ และส่วนประกอบอาหารเลี้ยงเชื้อต่างๆ แล้วพบว่า การจัดซื้อ Egg yolk emulsion นั้นใช้งบประมาณ คิดเป็น 33% ของงบประมาณทั้งหมดของรายวิชาจุลชีววิทยาอาหาร และจุลชีววิทยาผลิตภัณฑ์อาหาร

นอกจากนี้ผลการสำรวจความพึงพอใจการใช้ห้องปฏิบัติการด้านความพอเพียงของวัสดุอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยา ในปีการศึกษา 2554, 2555 และ 2556 พบว่ามีระดับคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยที่ 3.45, 3.42 และ 3.46 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และมักมีข้อเสนอนะว่าอุปกรณ์เครื่องแก้วไม่เพียงพอ จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะช่วยลดงบประมาณดังกล่าวโดยการพัฒนาเทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดงไข่ไก่ และนำงบประมาณที่ประหยัดได้มาจัดซื้อวัสดุ เครื่องแก้ว และอาหารเลี้ยงเชื้อชั้นสูงที่ทันสมัยให้ นิสิตได้ใช้ในการทำปฏิบัติการ และนำเทคนิคที่พัฒนาขึ้นมาได้มาถ่ายทอดให้นิสิตในรายวิชาต่างๆ ได้นำไปใช้ประโยชน์

3. Knowledge Acquisition

การได้มาซึ่งองค์ความรู้นั้นเกิดจากการค้นคว้าหาความรู้และการประยุกต์ใช้

- 1) Tacit Knowledge เป็นการถอดองค์ความรู้จาก
  - 1) อาจารย์ทางด้านจุลชีววิทยา ให้เข้าใจทางด้านเทคนิคปลอดเชื้อ
  - 2) อาจารย์ทางด้านสัตวศาสตร์ ให้เข้าใจทางองค์ประกอบ และอายุของไข่ไก่
  - 3) นักวิทยาศาสตร์รุ่นพี่ที่เคยทำสารอิมัลชันไข่แดงมาก่อน
- 2) Capture คือการจดจำและเรียนรู้เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง
- 3) Create คือการประยุกต์ใช้อุปกรณ์ต่างๆ ใกล้เคียงตัวในการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง

4. Research and Development

เป็นการนำเอาความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า มาทำงานวิจัยโดยการพัฒนาเทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (Egg yolk emulsion) โดยเน้นการเตรียมในปริมาณมากโดยไม่ปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ที่ไม่ต้องการ รวมถึงศึกษาคุณภาพของอาหารเลี้ยงเชื้อทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ ตาม ISO 11133 :2003,2011

5. Output : เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (Egg yolk emulsion)

เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (Egg yolk emulsion) ผ่านการทำกรวิจัยหลายครั้งจนได้เทคนิคที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ผ่านตามเกณฑ์มาตรฐาน ISO 11133 :2003,2011 ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ สามารถนำมาใช้ทดแทนการสั่งซื้อสารอิมัลชันไข่แดงจากต่างประเทศ ซึ่งมีราคาแพงได้ โดยลดงบประมาณการสั่งซื้อได้ถึง 13,500 บาทต่อภาคการศึกษาหรือคิดเป็น 33% ของค่าใช้จ่ายรายวิชาทางด้านจุลชีววิทยาอาหารทั้งหมด

6. Knowledge Storage

มีการจัดเก็บองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ 2 รูปแบบคือ

- 1) รูปแบบคู่มือรายงานผลการพัฒนางาน เรื่องการพัฒนาเทคนิคการเตรียม Egg Yolk Emulsion ในการทดสอบเอนไซม์ lecithinase สำหรับปฏิบัติการทางด้านจุลชีววิทยาอาหาร ซึ่งเก็บไว้ที่ห้องปฏิบัติการ นิสิตสามารถนำไปศึกษาได้
- 2) วิดีโอที่อัปโหลดลง youtube ซึ่งนิสิตและบุคลากรที่สนใจองค์ความรู้ดังกล่าวสามารถเข้าถึง

ได้ง่ายทุกที่ ทุกเวลา เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์อีกทางหนึ่ง

<https://www.youtube.com/watch?v=JOXKtUGs9Sc>

7. กิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้

กิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่อง “เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (egg yolk emulsion)” ได้ทำเป็นประจำอย่างต่อเนื่องในทุกๆเทอม และเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่แฝงอยู่ในงานประจำที่ทำซึ่งการถ่ายทอดองค์ความรู้แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือการถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในองค์กร, การถ่ายทอดองค์ความรู้ระหว่างองค์กร และการถ่ายทอดองค์ความรู้ระดับประเทศ

8. Knowledge utilizing and Learning

ข้อมูลสถิติหรือตัวอย่างการนำความรู้ที่จัดเก็บไปใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเทคนิคการเตรียมการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (egg yolk emulsion) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนถึงปัจจุบันมีสถิติการถ่ายทอดองค์ความรู้จำนวน 107 ครั้ง และมีผู้ได้รับองค์ความรู้มากกว่า 600 คน

9. Feedback of knowledge user

เมื่อมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ในทุกๆครั้ง จะได้รับข้อเสนอแนะและข้อสังเกตจากทั้งนิสิตที่นำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์, อาจารย์ประจำวิชา และผู้เข้าร่วมรับฟังการบรรยายในการนำเสนอผลงาน อาทิเช่น ควรพัฒนาสูตรสารอิมัลชันไข่แดงเพื่อการขจัดอนุสัทธิบัตร, ควรศึกษาสภาวะการเก็บรักษาสารอิมัลชันไข่แดง, ควรศึกษาอายุการเก็บรักษาสารอิมัลชันไข่แดง จากข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของผู้ใช้องค์ความรู้นำมาสู่การพัฒนาปรับปรุงการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดงเพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

รายละเอียดเพิ่มเติมของวิธีปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดีเยี่ยมที่สอดคล้องกับค่าประสิทธิผล

การจัดการองค์ความรู้เรื่อง “เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (egg yolk emulsion) เพื่อนำไปใช้ประโยชน์” มีประโยชน์ในการพัฒนา คน งาน ทรัพยากร และองค์กร ตามหลัก 4Ps ดังนี้

1. การพัฒนาคน (People)

องค์ความรู้ดังกล่าวได้มาจากการพัฒนางานประจำผ่านการทำวิจัย ซึ่งเป็นการพัฒนาแนวคิดทางการทำงานวิจัยให้กับนักวิทยาศาสตร์ โดยนำปัญหาที่พบในงานประจำมาแก้ไข เมื่อสามารถแก้ไขปัญหาได้แล้ว ทำให้สามารถลดงบประมาณให้กับองค์กรได้ และยังเป็นการเพิ่มศักยภาพของนักวิทยาศาสตร์ให้มีทักษะการถ่ายทอด โดยการนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดให้กับนิสิต, บุคลากรต่างคณะฯ, นิสิตต่างวิทยาเขต, การประชุมวิชาการ ระดับชาติ และโครงการประกวดต่างๆ จากสถิติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนถึงปัจจุบันมีถ่ายทอดองค์ความรู้จำนวน 107 ครั้ง และมีผู้ได้รับองค์ความรู้มากกว่า 600 คน

นอกจากนิสิตจะได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยแล้ว นิสิตยังได้รับแนวคิดในการลดงบประมาณให้กับหน่วยงานที่จะออกไปทำงานในอนาคต

2. การพัฒนาระบบการทำงาน (Process)

เป็นการพัฒนากระบวนการทำงาน ดังนี้ ลดงบประมาณในการจัดซื้อ Egg yolk emulsion ไปได้ภาคการศึกษาละ 13,596 บาทหรือปี การศึกษาละ 27,192 บาท หรือจาก 33% เหลือเพียง 0.9% ของค่าใช้จ่ายรายวิชาทั้งหมด ซึ่งงบประมาณดังกล่าวได้นำไปจัดซื้อวัสดุเครื่องแก้วและอาหารเลี้ยงเชื้อชั้นสูงที่ทันสมัยให้นิสิตได้รับความรู้สูงสุด เมื่อสามารถลดงบประมาณได้ปีการศึกษาละได้แล้วจึงนำไปจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องแก้วให้มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการส่งผลให้คะแนนความพึงพอใจของนิสิต ด้านความเพียงพอของวัสดุอุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยาเพิ่มขึ้น

ในปีการศึกษา 2554, 2555 และ 2556 ซึ่งมีระดับคะแนนความพึงพอใจที่ 3.45, 3.42 และ 3.46 ตามลำดับ (อยู่ในระดับปานกลาง) เป็น 4.01 และ 4.22 (ปีการศึกษา 2557 และ 2558 ซึ่งอยู่ในระดับดี)และเมื่อจัดซื้ออุปกรณ์เครื่องแก้วอย่างเพียงพอแล้ว จึงคืนงบประมาณส่วนนี้ให้ทางคณะฯ นำไปบริหารจัดการในส่วนที่จำเป็นมากกว่าต่อไป ลดขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างที่ยุงยาก ไม่ต้องทำเรื่องจัดซื้อจัดจ้างตามระบบราชการ ลดขั้นตอนการขนส่งจากต่างประเทศที่ต้องควบคุมอุณหภูมิ 4 องศาเซลเซียสตลอดเวลา และในการเตรียมใช้ได้เองทำให้คุณภาพของอาหารเลี้ยงเชื้อดีขึ้น

3. การพัฒนาทรัพยากรให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ (Product)

คณะทรัพยากรธรรมชาติและอุตสาหกรรมเกษตรมีฟาร์มไก่ไข่ ซึ่งไข่ไก่สดที่ขายได้หน้าฟาร์มไม่เกินฟองละ 4 บาท แต่เมื่อนำมาพัฒนาให้เป็นสารอิมัลชันไข่แดงที่มีมูลค่าเพิ่มสูงกว่า และสามารถลดงบประมาณในการสั่งซื้อจากต่างประเทศได้ถึงปีการศึกษาละ 27,192 บาท งานนี้สามารถพัฒนาผลงานเพื่อการเป็นนวัตกรรมได้โดย เทคนิคการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดง (Egg yolk emulsion) ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการเตรียมสารอิมัลชันไข่แดงที่ผสม tellurite (Egg yolk tellurite emulsion) ซึ่งใช้ทดสอบการสร้างเอนไซม์เลคซิทีเนสของเชื้อ *Staphylococcus aureus* ซึ่งเป็นเชื้อแบคทีเรียก่อโรคในอาหาร ขณะนี้ได้ทำการทดลองไปแล้ว 80% นอกจากนี้กำลังทดลองหาสภาวะการเก็บรักษาสารอิมัลชันไข่แดง (Egg yolk emulsion) ให้สามารถเก็บรักษาได้เป็นระยะเวลานาน ซึ่งในอนาคตสามารถพัฒนาในเชิงพาณิชย์ โดยจำหน่ายให้กับหน่วยงานอื่นๆได้ในราคาที่ถูกกว่าการสั่งซื้อจากต่างประเทศ

นอกจากนี้ยังทำการเก็บรักษาองค์ความรู้อย่างเป็นระบบโดยการจัดทำคู่มือ และวิดีโอที่อัฟโหลดลง

Youtube ซึ่งทำให้องค์ความรู้ไม่สูญหายและสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ง่ายเมื่อต้องการ

4. การพัฒนาศักยภาพองค์กร (Performance)

กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ครั้งนี้เป็นต้นแบบให้กับนักวิทยาศาสตร์ และสายสนับสนุนของคณะฯ ที่ได้พัฒนางานวิจัยจากงานประจำ ซึ่งเมื่อได้ผลการวิจัยออกมาแล้วสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ให้กับนิสิต หรือบุคลากรสายงานเดียวกันเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ นำมาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างไม่รู้จบ นอกจากนี้จากการพัฒนาเทคนิคดังกล่าวทำให้สามารถลดงบประมาณให้กับคณะฯ ได้ปีการศึกษาละ 27,192 บาท ซึ่งคณะฯ ได้นำไปบริหารจัดการในส่วนอื่นๆที่จำเป็นมากกว่าต่อไป